

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

Великий мрійник із Павлиша

До 100-річчя від дня народження
В. О. Сухомлинського

Бібліографічний покажчик

Славутич 2018

Даний бібліографічний покажчик підготовлений працівниками Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2018 році 100-річчя від дня народження Василя Олександровича Сухомлинського – українського педагога, публіциста, письменника, поета, заслуженого вчителя УРСР, кандидата педагогічних наук.

Покажчик містить біографію письменника, видання та статті про його життя і творчість, інтернет-ресурси.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Видання розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:

Панова Л. І., Соловйова Л. О.,
Янченко О. О.

Комп'ютерний набір:

Соловйова Л. О.

Відповідальна за випуск:

Портная Н. В.

*Учитель, герой і поет,
З серцем палаючим Данко.
Справжній палкий гуманіст
Щастя творив до останку.*
Григорій Орел

Василь Олександрович Сухомлинський народився у незаможній селянській родині 28 вересня 1918 року в селі Василівка Онуфріївського району Кіровоградської області. Навчався Сухомлинський у Василівській семирічці (1926-1933). Влітку 1934 р. він розпочав навчання у Кременчуцькому педагогічному інституті, проте через хворобу мусив залишити навчання.

З 1935 року працював вчителем української мови й літератури у школах Онуфріївського району. 1936-1938 р. навчався на заочному відділі Полтавського педагогічного інституту, де здобув кваліфікацію вчителя української мови та літератури.

З 1938 року і до початку Великої Вітчизняної війни Сухомлинський працює вчителем української мови й літератури і завідуючим навчальною частиною Онуфріївської середньої школи.

У липні 1941 року він був призваний до лав Червоної Армії.

9.02.1942 року в бою під Ржевом був тяжко поранений і понад чотири місяці лікувався в госпіталях.

З червня 1942 року по березень 1944 року Сухомлинський працює директором і вчителем російської мови та літератури у смт. Ува Удмурдської АРСР.

Навесні 1944 року Сухомлинський разом з дружиною переїжджає до смт. Онуфріївська Кіровоградської області, де протягом чотирьох років очолює Онуфріївський районний відділ народної освіти та викладає у школі за сумісництвом.

1948 року його призначають, у зв'язку з особистими клопотаннями, директором Павлиської середньої школи.

У 1955 р. В. Сухомлинський захищає кандидатську дисертацію «Директор школи – керівник навчально-виховної роботи» у Київському університеті ім. Т. Шевченка. Через рік виходить з друку його перша монографія «Виховання колективізму у школярів».

У 50-х роках В. Сухомлинський написав ще кілька монографій: «Педагогічний колектив середньої школи», «Виховання патріотизму у школярів», «Виховання комуністичного ставлення до праці».

Починаючи з 1960 р., виходять з друку його праці: «Духовний світ школяра», «Праця і моральне виховання», «Як ми виховали мужнє покоління», «Виховання особистості в радянській школі», «Павлиська середня школа».

У 1957 р. його обирають членом-кореспондентом АПН РСФСР, а в 1958 р. Міністерство освіти УРСР присвоїло йому звання заслуженого вчителя школи УРСР.

У другій половині 60-х Василь Олександрович готує трилогію з проблем формування особистості у загальноосвітній школі; «Серце віддаю дітям», «Народження громадянина», «Листи до сина». Щодо першої частини трилогії, то вона була вперше надрукована в тодішній Німецькій Демократичній Республіці, а у 1969 р. – в Україні. Пізніше (1974) книга була удостоєна Державної премії УРСР.

У 1968 р. В. Сухомлинського обирають делегатом Всесоюзного з'їзду вчителів і присвоюють звання Героя Соціалістичної праці. Останніми роботами вченого стали «Батьківщина в серці» та «Батьківська педагогіка», які вийшли друком у 70-ті роки.

2 вересня 1970 року Василя Олександровича не стало.

В. А. Сухомлинський – автор 41 монографії і брошури, понад 600 статей, 1200 оповідань і казок. Твори В. Сухомлинського видані 53 мовами світу, загальним тиражем майже 15 млн. примірників. Книга «Серце віддаю дітям» перекладена 30 мовами світу і витримала 54 видання. В період з 1945 по 1970 рр. надруковано 463 статті; у 1971-1986 рр. – 105 статей.

Пам'ять

Видана українська монета з серії «Видатні особистості України».

В 1989 р. була утворена Міжнародна асоціація прихильників Сухомлинського (Марбург), а в 1990 р. – Українська асоціація Василя Сухомлинського, яка систематично проводить Всеукраїнські педагогічні читання, присвячені вивченню і впровадженню у широку педагогічну практику творчої спадщини видатного педагога. Враховуючи визначний внесок В. О. Сухомлинського у вітчизняну і світову педагогічну науку, Верховна Рада України постановила: оголосити 2003–2004 навчальні роки в Україні роками Василя Олександровича Сухомлинського. За ініціативою Української асоціації Василя Сухомлинського з 1993 р. проводяться щорічні Всеукраїнські педагогічні читання «В. О. Сухомлинський у діалозі з сучасністю». Іменем В. Сухомлинського названа Павлиська середня школа; Український коледж м. Києва; Олександрійське педагогічне училище Кіровоградської області; Миколаївський державний педагогічний університет; дитячий навчальний заклад; Державна науково-педагогічна бібліотека України.

У 2011 році на честь Василя Сухомлинського названа вулиця в Києві.

Твори В. О. Сухомлинського

Сухомлинский В. А. Как воспитать настоящего человека: Педагогическое наследие / В. А. Сухомлинский; составитель О. В. Сухомлинская. – М.: Педагогика, 1990. – 288 с. – (Библиотека учителя).

Сухомлинский В. А. О воспитании / В. А. Сухомлинский; составитель С. Соловейчик. – 2-е изд. – М.: Политиздат, 1975. – 272 с.

Сухомлинский В. А. О воспитании / В. А. Сухомлинский. – 3-е изд. – М.: Политиздат, 1979. – 270 с.

Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям / В. А. Сухомлинский. – К.: Рад. школа, 1988. – 272 с.

Сухомлинский В. А. Сердце отдаю детям. Рождение гражданина. Письма к сыну / В. А. Сухомлинский. – 2-е изд. – К.: Рад. школа, 1987. – 544 с.

Сухомлинский В. А. Сто советов учителю / В. А. Сухомлинский. – К.: Рад. школа, 1984. – 253 с. – (Педагогическая библиотека).

Сухомлинський В. О. Вогнегривий коник: Казки, притчі, оповідання / В. О. Сухомлинський; упоряд. і передм. О. В. Сухомлинської. – К.: Вікар, 2007. – 200 с. – (Скарби української літератури).

Сухомлинський В. О. Вогнегривий коник: Казки, притчі, оповідання / В. О. Сухомлинський; упоряд. і передм. О. В. Сухомлинської. – 2-е вид., стереотипне. – К.: Вікар, 2008. – 200 с. – (Скарби української літератури).

Сухомлинський В. О. Вогнегривий коник: казки, притчі, оповідання / В. О. Сухомлинський; упоряд. і передм. О. В. Сухомлинської. – К.: Знання, 2017. – 255 с. – (Скарби).

Сухомлинський В. О. Казки Школи під Голубим небом: Казки, притчі, оповідання / В. О. Сухомлинський; упоряд. і передм. О. В. Сухомлинської. – К.: Освіта, 1991. – 191 с.

Про життя і творчість

Баранюк І. Етичні оповідання Василя Сухомлинського як еталонні твори художньої педагогіки: До 100-річчя від дня народження / І. Баранюк // Дивослово. – 2018. – № 9. – С. 24-29.

Біланюк Ю. З поетичної спадщини В. Сухомлинського / Ю. Біланюк // Дивослово. – 2003. – № 9. – С. 25-26.

Білаш М. Такі складні прості істини: До 100-річчя від дня народження Василя Сухомлинського / М. Білаш // Пенсійний кур'єр. – 2018. – 28 вересня. – С. 11.

Даниленко О. В. Василь Сухомлинський / О. В. Даниленко // Видатні постаті в історії України ХХ ст.: Короткі біографічні нариси: Довід. вид. / В. І. Гусєв (кер. кол. авт.), О. В. Даниленко, Л. В. Іваницька та ін. – К.: Вища шк., 2011. – С. 331-334.

Кремень В. Педагогіка Василя Сухомлинського: відповіді на запити часу: До 100-річчя від дня народження видатного педагога / В. Кремень // Голос України. – 2018. – 20 вересня. – С. 4.

Кушнір В. «Педагогіка серця» Януша Корчака та Василя Сухомлинського / В. Кушнір // Пам'ять століть України. – 2006. – № 5. – С. 182-187.

Павленко М. Споріднення і перегукування душ: П. Тичина і В. Сухомлинський про патріотичне виховання / М. Павленко // Дивослово. – 2003. – № 9. – С. 24-22.

Педагогіка від серця: До 100-річчя від дня народження В. О. Сухомлинського // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2018. – № 3. – С. 91-102.

Шпак В. Двійка за школу: До 199-річчя від дня народження В. Сухомлинського / В. Шпак // Урядовий кур'єр. – 2018. – 22 вересня. – С. 4.

Уроки та сценарії

Борисова А. А. «Серце, віддане дітям»: Педагогічні читання: Усний журнал про В. О. Сухомлинського / А. А. Борисова, В. В. Мастеровенко // Зарубіжна літ-ра в школі.– 2011. – № 15-16. – С. 36-44.

Скрипник І. П. «Великий мрійник із Павлища»: Урок-біографія до 95-річчя В. О. Сухомлинського, педагога, письменника, філософа / І. П. Скрипник. – Зарубіжна література в школі. – 2013. – № 13-14. – С. 46-47.

Щербина В. «Я ніколи в житті не належав собі...»: Урок позакласного читання за повістю І. Цюпи «Василь Сухомлинський: Добротворець» / В. Щербина // Дивослово. – 2003. – № 12. – С. 31-34.

Явдокімова В. «Я ніколи в житті не належав собі...»: Сценарій заходу для старшокласників, присвячений 100-річчю від дня народження Василя Сухомлинського / В. Явдокімова, О. Ісаєва // Дивослово. – 2018. – № 9. – С. 30-35.

Інтернет-ресурси

Сухомлинський Василь Олександрович [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енцикл. – Електр. дані. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Сухомлинський Василь Олександрович](https://uk.wikipedia.org/wiki/Сухомлинський_Василь_Олександрович). – Назва з екрану. – Дата останньої правки 10.08.2018. – (Дата звернення 07.09.2018).

Василь Сухомлинський – біографія коротко [Електронний ресурс] // dovidka.biz.ua: Довідник цікавих фактів та корисних знань. – Електр. дані – Режим доступу: <https://dovidka.biz.ua/vasil-suhomlinskiy-biografiya-korotko/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 07.09.2018).

До 100-річчя від дня народження Василя Сухомлинського [Електронний ресурс] // Мала сторінка: Літературний календар. – Електр. дані – Режим доступу: <https://mala.storinka.org/do-100-ricchya-vasiля-suhomlinskього.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 07.09.2018).

В. О. Сухомлинський – видатний український педагог новатор [Електронний ресурс] // Навчальні матеріали онлайн (pidruchniki.website). – Електр. дані – Режим доступу: https://pidruchniki.com/13281022/pedagogika/suhomlinskiy_vidatniy_ukrayinskiy_pedagog_novator/ – Назва з екрану. – (Дата звернення 07.09.2018).

Василь Сухомлинський – видатний український педагог [Електронний ресурс] // «Освіта.ua». – Електр. дані – Режим доступу: http://osvita.ua/vnz/reports/ukr_lit/14939/. – Назва з екрану. – (Дата звернення 07.09.2018).

Сухомлинський Василь Олександрович – біографія [Електронний ресурс] // Бібліотека Української Літератури. – Електр. дані – Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/bio/printit.php?tid=1868>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 07.09.2018).

Сухомлинський Василь Олександрович – біографія [Електронний ресурс] // Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського – Електр. дані – Режим доступу: http://mdu.edu.ua/?page_id=201. – Назва з екрану. – (Дата звернення 07.09.2018).

Василь Сухомлинський: біографія, творчество и интересные факты [Електронний ресурс] // FB.ru – Електр. дані – Режим доступу: <http://fb.ru/article/339648/vasil-suhomlinskiy-biografiya->

[tvorchestvo-i-interesnyie-faktyi](#). – Назва з екрану. – (Дата звернення 07.09.2018).

Біографія Василя Сухомлинського [Електронний ресурс] // Українська поезія та література | © OnlyArt 2011-2017. – Електр. дані – Режим доступу: <https://onlyart.org.ua/biographies-poets-and-writers/suhomlynskyj-vasyl-biografiya/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 07.09.2018).

Сухомлинський Василь Олександрович – відео. – YouTube [Електронний ресурс]. – Електр. дані – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=isCjbmwfF0>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 07.09.2018).

Зміст

Біографія.....	3
Твори В. А. Сухомлинського.....	6
Про життя і творчість.....	7
Уроки та сценарії.....	8
Інтернет-ресурси.....	8

